

METODOLOGIA DE L'OPERACIÓ: ÍNDEX DE PREUS DE CONSUM (IPC)

1. Introducció

L'Índex de Preus de Consum (IPC) té com a objectiu mesurar l'evolució dels preus dels béns i serveis de consum adquirits pels habitatges. El grau de representativitat de l'IPC ve determinat per la seva adaptació a la realitat econòmica del moment.

L'IBESTAT difon les dades de les Illes Balears a partir de la estadística que dur a terme l'INE per al conjunt d'Espanya. Per tant, les variables a nivell autonòmic publicades per l'IBESTAT fan referència a: l'índex, la variació mensual, la variació anual i en el que va de l'any.

La informació es presenta desglossada per grup ECOICOP (*European Classification of Individual Consumption by Purpose*: Classificació europea de consum individual per finalitat que facilita la consulta conjunta amb altres estadístiques i permet la comparació de dades amb altres països de la Unió Europea), grups especials, rúbriques i subgrups.

2. Àmbit temporal

La periodicitat d'aquest indicador és mensual.

3. Àmbit poblacional i disseny mostral

A la base de l'IPC 2016, l'estrat de referència inclou tota la població que resideix en habitatges familiars. Per tant, s'exclouen les despeses de les persones que resideixen en llars col·lectives o institucions i les despeses dels no residents.

La grandària de la mostra és de 479 béns i serveis de consum. Els articles seleccionats són els més consumits per la major part de la població, els establiments de la mostra són els més visitats i la importància relativa de cada

article a la cistella de la compra respon a les tendències de consum dels habitatges.

4. Recollida d'informació

Els preus es recullen un cop al mes, entre els dies 1 i 22 del mes de referència, per a la major part dels articles. Els preus d'alguns articles es recullen durant tot el mes, com per exemple: gasolines, tabac, bitllets d'avió, etc.

Les dades es recullen de forma directa als establiments, principalment mitjançant qüestionaris en paper. Per a alguns articles s'utilitzen altres mètodes de recollida (Internet, trucades telefòniques, etc.). Existeixen alguns articles que el seguiment de preus es realitza des dels Serveis Centrals de l'INE, quan els seus preus són els mateixos en una àmplia zona geogràfica, estan subjectes a tarifes publicades al BOE, existeixen poques empreses que comercialitzen l'article, articles tecnològics, etc.

Després de la recollida i gravació de les dades, existeix un procés de depuració. A més, es realitzen els processos d'entrevista repetida, per assegurar la qualitat i veracitat de la informació recollida.

5. Formulació dels índex

La fórmula emprada per calcular els índexs de l'IPC, base 2016, és la fórmula de Laspeyres encadenada.

En primer lloc es calculen els índexs elementals com el quocient de la geometria geogràfica dels preus recaptats en el mes entre els preus recollits el desembre de l'any anterior. Posteriorment, els índexs elementals s'agreguen emprant una mitjana aritmètica ponderada. Els índexs es calculen com a quocient dels preus del mes corrent entre el mes de referència (desembre de l'any anterior) multiplicat per 100, per tant els índexs no tenen unitat de mesura. Totes les taxes de variació solen expressar-se com a variacions percentuals. Per cada article o grup d'articles, la ponderació representa la corresponent part percentual del total gastat.

Quan un producte es substitueix per un altre, es produeix un ajust per determinar quina part de la diferència de preus entre els dos articles es deu a una qualitat diferent entre aquests. Existeixen diferents mètodes d'ajust de qualitat, segons el tipus de producte i la informació que es disposa.

Les fonts principals de les ponderacions de l'IPC són l'Enquesta de Pressupostos Familiars i la Comptabilitat Nacional. La despesa emprada per al càlcul de les ponderacions és la despesa monetària en el consum final dels habitatges, segons el Sistema Nacional de Comptes (SEC). Hi ha ponderacions per als 479 articles que configuren la mostra.

Anys base de difusió a la web IBESTAT

2016	2002 en endavant
2011	2002 a 2016
2006	2002 a 2011
2001	2002 a 2006
1992	1993 a 2001

6. Conceptes

Ajust per canvi de qualitat: Estimació de la part de la diferència de preus entre el producte nou (substitut) i l'antic (substituït) que es deu a la diferència de qualitat entre aquests.

Cistell: conjunt d'articles (béns i serveis) per als quals es recull mensualment el preu.

Especificació: conjunt de característiques que defineixen, identifiquen i determinen cada article concret.

Índex agregat: Mitjana aritmètica ponderada d'índexs elementals.

Índex elemental: Quocient entre el preu mitjà del mes actual i el preu mitjà de desembre de l'any anterior (multiplicat per 100). Els índexs no tenen unitat de mesura i mostren la variació dels preus des del període base fins al mes actual.

Ponderació d'un producte o agregat: És la importància que té respecte al resta de productes o agregats que componen la cistella en funció de la despesa / ingrés.

Preus de consum: Els preus considerats per al càlcul de l'IPC i l'IPCA són preus efectius de venda al públic, amb pagament a compte, inclosos impostos i nets de subvencions.

Variacions: Mostra l'evolució d'una variable entre dos períodes de temps.

7. Documentació complementària

[Metodologia IPC \(INE\)](#)